

Erilaisuuden kohtaamisesta

Sari Näreen kommenttikirjoitus (YP 6/02) oli tarkkanäköinen. ”Erilaiset aistijat” ovat usein erittäin vaistonvaraisia, intuitiivisia, taiteellisia ja intensiivisiä ihmisiä, joille kehittyä herkat tunteosarvet tunnistaa vääryyttä ympäristössä. Tällaiset impulsiiviset yliherkat ihmiset tarvitsevat lapsuudestaan saakka turvalliset rajat sekä suvaitsevaista ja ymmärtäväistä kohtelua.

Osalle erilaisuus on kuitenkin elämää niin paljon hankaloittava ongelma, että sen helpottaminen vaatii monentasoista hoitoa. Terapia pitäisi aloittaa jo lapsuudessa esikouluiässä kuin myös koulujen iltapäivätoimintana ja/tai lastenpsykiatrisena hoitona.

Sari Näre näyttää jossain määrin vierastavan ehdottamaani lääkahoitoa. Korostan kuitenkin, etten tarkoita lääkohoitoa muiden hoitomuotojen vaihtoehtona vaan päinvastoin: korvauslääkehoito on monissa tapauksissa juuri sitä perushoitoa (First Choice Treatment), joka tekee muut hoitomuodot mahdollisiksi. Tätä näkemystä kutsutaan Ranskassa hoitomuoto-

jen yhteensovittamiseksi eli harmonisoinniksi.

Opiiaattiriippuvaisten korvaushoidot (Subutex) ovat olleet julkisuudessa runsaasti esillä, kun amfetaministien ongelmas- ta ei juuri ole puhuttu korvaushoitokysymyksenä. Osa amfetamiinin käyttäjistä kärsii depressiosta tai tarkkaavaisuus-ylivilkkaus-häiriöstä, jolloin erittäin paljon hyötyä on katuamfetamiinin korvaamisella puhtaalla tasalaatuisella apteekkiamfetamiinilla tai muilla tarkoitukseen paremmin sopivilla stimulantilla, kuten deksstroamfetamiinilla ja metyylifenidaatilla (Ritalin). Hoidon aikana annosta voidaan hitaasti alentaa ja myöhemmin hoitosuhteen parantuessa siirtyä ehkä uusien masennuslääkkeiden käyttöön, johon yhdistetään kuntouttavaa psykoterapiaa.

Paras hoitotulos saavutetaan yhdistämällä lääkahoito ja psykososiaaliset hoidot (ABC- eli kolmoishoito), eikä pitämällä näitä hoitomuotoja kaavamaisesti erillään (ensin A lyhyenä vieroitushoitona ja vasta sitten B + C). Potilasta aktivoivan ja

muuta hoitomuotoja tukevan pienannoksisen lääkityksen kieltäminen on yhtä vastuutonta kuin liiallinen potilaan tunte-elämää tukahduttava suuriannoslääkehoito.

Jo 200 vuotta sitten oli Suomessa kansan keskuudessa käytössä menettelytapa, jossa vaimon piti tehdä juopottelevalle miehelleen taikajuomaa paloviihasta, johon oli lisätty saunassa miehen selästä salaa otettu koiravunlehti (Mikko Puttonen: ”Ennenkin osattiin juoda”, Yliopisto 17/02). Tätä taikajuomaa piti vaimon tarjoilla miehelleen ruokalusikallinen päivässä. Näin toimien alkoholismia uskottiin voitavan parantaa paremmin kuin aviomiestä mustamaalamalla, syyttelemällä ja arvottomaksi tekemällä. Tällainen kansanperinne oli ilmeistä pienannoksista korvaushoitoa psykososiaalisen kannustuksen ke- ra. Ei kolmoishoidon perusajatus aivan uusi Suomessakaan ole.

PENTTI KARVONEN